

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 6 grudnia 2024 r.

FB.III.431.23.2024.AL

Władysław Sztefic
Prezes Zarządu
Wojewódzkiego Towarzystwa
Walki z Kalectwem w Opolu
ul. Św. Wojciecha 5
45-023 Opole

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli.

- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Wojewódzkie Towarzystwo Walki z Kalectwem w Opolu ul. Św. Wojciecha 5, 45-023 Opole (dalej: Stowarzyszenie).
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
  - art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹ (dalej: ustawa),
  - § 7 ust. 1 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego².
- 3) Zakres kontroli:
  - a) Przedmiot kontroli: prawidłowość gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych w organizacjach pożytku publicznego,
  - b) Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 28 października do 12 listopada 2024 r.
- 7) Skład zespołu kontrolnego:
  - Agnieszka Lubasińska - Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, upoważnienie znak: FB.III.057.51.2024 z 24 października 2024 r.- kierownik zespołu kontrolnego,
  - Agnieszka Pusz - Inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, upoważnienie znak: FB.III.057.50.2024 z 24 października 2024 r.

---

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1491.

² Dz. U. z 2018 r. poz. 2054.

- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:
  - Władysław Sztefic- Prezes Zarządu.
- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 8/2024.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole podpisanym 25 listopada 2024 r. przez Prezesa Stowarzyszenia Władysław Sztefica oraz Skarbnika Danutę Galiniewską. Do ustaleń zawartych w protokole nie wniesiono wyjaśnień ani zastrzeżeń.

Działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Formułując ocenę pozytywną uwzględniono w szczególności:

- wykorzystanie środków przeznaczonych na działalność pożytku publicznego określoną w ustawie oraz na zadania statutowe,
- udostępnienie sprawozdania finansowego i merytorycznego Stowarzyszenia za rok 2022 do publicznej wiadomości, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej jednostki i ich terminowe umieszczenie na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności (dalej: NIW),
- wyodrębnienie w ewidencji księgowej kont dotyczących operacji z 1% podatku dochodowego.

Natomiast stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim prowadzenia ksiąg rachunkowych z naruszeniem m.in. zasad rzetelności, bezbłędności i sprawdzalności, co skutkowało niewłaściwym wykazaniem danych w sprawozdaniu finansowym i merytorycznym.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy, przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Prawne aspekty funkcjonowania Stowarzyszenia.

1.1. Ustalenia ogólne.

Stowarzyszenie 8 sierpnia 2001 r. zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Opolu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS nr 0000033786 i posiada status opp³. Ostatnia zmiana wpisu w KRS została dokonana 13 grudnia 2021 r.

Stowarzyszenie prowadzi działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w ustawie jako działalność pożytku publicznego, która jest jego działalnością statutową. Zgodnie z zapisami § 6 statutu celem Stowarzyszenia jest w szczególności:

- pomoc społeczna osobom starszym i niepełnosprawnym oraz ich rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej,
- działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- rozwój krajoznawstwa i różnych form wypoczynku osób starszych i niepełnosprawnych,
- rozwój kultury i sztuki wśród osób starszych i niepełnosprawnych.

[akta kontroli str. 1-6]

Stowarzyszenie działa na podstawie przepisów:

- ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach⁴,

³ Zgodnie z wypisem z KRS (stan na 17 października 2024 r.).

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 2261.

- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵,
- statutu Stowarzyszenia uwzględniającego zmiany dokonane uchwałą Walnego Zebrania Członków (ostatnia zmiana z 18 czerwca 2021 r.)⁶.

[akta kontroli str. 7-20]

Stowarzyszenie posiada numer identyfikacji podatkowej NIP 754-26-77-234 nadany przez II Zastępcę Naczelnika Urzędu Skarbowego w Opolu oraz REGON 531856968 nadany przez Dyrektora Urzędu Statystycznego. Nadzór nad działalnością Stowarzyszenia sprawuje Prezydent Miasta Opola. Terenem działania Stowarzyszenia jest obszar województwa opolskiego a siedzibą Zarządu jest miasto Opole. Na podstawie działu 1, rubryka 3 KRS⁷ ustalono, że Stowarzyszenie nie prowadzi oddziałów terenowych.

[akta kontroli str. 21-22]

Stowarzyszenie zgodnie z § 7 statutu realizuje swoje cele poprzez m.in.:

- organizowanie imprez okazjonalnych, integracyjnych, specjalistycznych turnusów rehabilitacyjnych, prowadzenie terapii zajęciowej, wypożyczanie sprzętu ortopedycznego ułatwiającego życie osobom starszym i niepełnosprawnym,
  - organizowanie zawodów sportowych, obozów i zajęć rekreacyjnych oraz wycieczek krajowych i zagranicznych, tworzenie i prowadzenie sekcji i klubów sportowych,
  - organizowanie różnych form pomocy osobom w wieku starszym w tym: organizowanie turnusów rehabilitacyjno-wypoczynkowych, wycieczek krajoznawczo-turystycznych w kraju i za granicą, festynów, spartakiad oraz innych prozdrowotnych w celu poprawy zdrowia, aktywności, kondycji psychicznej i fizycznej,
  - współuczestnictwo w międzynarodowej działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Zgodnie z art. 10 ust. 3 ustawy zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego powinien być obowiązkowo określony w statucie lub w innym akcie wewnętrznym, co zostało prawidłowo ujęte w § 8 ust. 2-3 statutu Stowarzyszenia.

Analiza wykazała, że zapisy w KRS oraz statucie są zbieżne w zakresie prowadzenia działalności odpłatnej i nieodpłatnej.

1.2 Władze Stowarzyszenia.

- Walne Zebranie,
- Zarząd,
- Komisja Rewizyjna,
- Sąd koleżeński.

1.2.1 Walne Zebranie.

Na podstawie zapisu § 18 statutu Walne Zebranie jest najwyższą władzą Stowarzyszenia. Może mieć tryb zwyczajny lub nadzwyczajny.

Do jego kompetencji należy m.in.:

- uchwalanie programu działania Stowarzyszenia na okres kadencji,
- zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz Sądu koleżeńskiego,
- uchwalenie statutu Stowarzyszenia i dokonywanie jego zmian.

1.2.2 Zarząd.

Na podstawie zapisu § 23 statutu Zarząd Stowarzyszenia składa się z 4 członków, który wybiera ze swojego składu Prezesa Zarządu, Wiceprezesa, Sekretarza oraz Skarbnika.

Do jego kompetencji należy m.in.:

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 z późn. zm.

⁶ Uchwała z dnia 18.06.2021 r. Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego Wojewódzkiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Opolu dotycząca zmian w Statucie WTWzK.

⁷ Informacja z KRS wg stanu 17 października 2024 r.

- nadzorowanie realizacji uchwał Walnego Zebrania i Zarządu,
- reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu,
- współpraca z wojewódzkimi organami władzy państwowej i samorządowej w zakresie działalności na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- uchwalania projektów planów działalności i budżetu Stowarzyszenia.

1.2.3 Komisja Rewizyjna.

Na podstawie § 16 ust. 1 pkt 3 i § 24 ust. 4 statutu ustalono, że Stowarzyszenie posiada organ nadzorujący i kontrolny, tj. Komisję Rewizyjną. Komisja składa się z 3 członków.

Do uprawnień Komisji Rewizyjnej należy m.in.:

- kontrola celowości, prawidłowości oraz zgodności z przepisami prawa całokształtu działalności Stowarzyszenia ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej,
- składanie Zarządowi uwag i ocen wynikających z kontroli działalności Stowarzyszenia,
- składanie na Walnym Zebraniu sprawozdań ze swojej działalności oraz stawianie wniosków w sprawie udzielania absolutorium ustępującemu Zarządowi.

1.2.4. Sąd koleżeński.

Na podstawie § 27 statutu ustalono, że do zakresu kompetencji Sądu koleżeńskiego należy orzekanie w sprawach sporów członków Stowarzyszenia wynikłych na tle ich działalności organizacyjnej. Sąd koleżeński może wymierzyć kary upomnienia, nagany, wykluczenia ze Stowarzyszenia.

2. Gromadzenie i wydatkowanie przez Stowarzyszenie środków pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego.

2.1. Księgi rachunkowe.

Kontrolującym przedstawiono dokumentację opisującą zasady (politykę rachunkowości) Stowarzyszenia przyjętą uchwałą Zarządu Wojewódzkiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Opolu z dnia 8 stycznia 2018 r w sprawie zasad polityki rachunkowości. W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- zakładowy plan kont (zał. nr 1 do polityki rachunkowości Stowarzyszenia) nie jest tożsamy z kontami ujętymi w zestawieniu obrotów i sald konta analityczne oraz planem kont wydrukowanym z systemu komputerowego, konsekwencją tego działania jest brak opisu przyjętego sposobu klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej,
- brak daty rozpoczęcia eksploatacji programu,

czym naruszono art. 10 ust. 1 pkt 2, 3 tiret a, c ustawy o rachunkowości.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Niedostosowanie Zakładowego Planu Kont (załącznik nr 1 do polityki rachunkowości Stowarzyszenia) wynika z przeoczenia (...). Obecnie Zakładowy Plan Kont jest weryfikowany, aktualizowany i dostosowywany do potrzeb ww. programu XXX. Zaktualizowany zostanie również zał. nr 2 – zasady klasyfikacji zdarzeń, zgodnie z zapisami polityki rachunkowości. (...) zaktualizowana zostanie cała polityka rachunkowości.*

Data rozpoczęcia eksploatacji i wdrożenia programu XXX została nieopatrnie przeoczona. Program ten eksploatowany jest od dnia 01.01.2018 r.

[akta kontroli str. 23-65]

Ponadto kontrolująca stwierdziła, że w polityce rachunkowości określono m.in., że koszty dzieli się na koszty działalności statutowej, księgowane na kontach zespołu 5 oraz koszty administracyjne, zwane kosztami ogólnymi zarządu, księgowane na kontach zespołu 4. Jednocześnie wskazano, że sprawozdanie finansowe sporządza się w wariantcie kalkulacyjnym (pkt IV polityki rachunkowości). Kontrolująca stwierdziła, że zasady przyjęte w polityce rachunkowości dotyczące ewidencjonowania:

- **kosztów ogólnego zarządu** wyłącznie na kontach zespołu 4, bez przenoszenia ich na zespół 5,
- **kosztów działalności statutowej** (z podziałem na działalność odpłatną i nieodpłatną) jedynie na kontach zespołu 5, bez odniesienia ich do kont zespołu 4,
- uniemożliwiają prawidłowe sporządzenie rachunku zysków i strat w wybranym przez Stowarzyszenie wariantcie, ponieważ nie wszystkie koszty są ewidencjonowane na kontach zespołu 5.

Zgodnie z **art. 47 ust. 4 pkt 6** w związku z **art. 24 ust. 4 pkt 2** ustawy o rachunkowości, ewidencja księgowa powinna być prowadzona w sposób umożliwiający przedstawienie w sprawozdaniu finansowym wszystkich wymaganych przepisami informacji. Jednostki określone w **art. 3 ust. 2** ustawy zobowiązane są do sporządzania sprawozdań finansowych według wzoru określonego w **załączniku nr 6** do ustawy o rachunkowości. Oznacza to, że przy wyborze wariantu kalkulacyjnego, rachunek zysków i strat musi być uzupełniony na podstawie ewidencji kosztów odniesionych na kontach zespołu 5.

[akta kontroli str. 23, 26]

Księgi rachunkowe Stowarzyszenia prowadzono przy pomocy programu komputerowego XXX. Zarząd Stowarzyszenia oświadczył, że odpowiedzialność za prowadzenie ksiąg rachunkowych w ramach wolontariatu w okresie objętym kontrolą ponosiła Pani XXX pełniąca funkcję księgowej. Kontrolującej przedłożono jedynie druk UPL-1 pełnomocnictwo do podpisywania deklaracji składanej za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Szczegółowe dane znajdują się w aktach kontroli.

[akta kontroli str. 66-68]

Ponadto, zgodnie z zapisem art. 10 ustawy prowadzenie m.in. nieodpłatnej i odpłatnej działalności pożytku publicznego, wymaga rachunkowego wyodrębnienia tych form działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyniku każdej z tych działalności. Przedłożona ewidencja księgowa **nie wskazuje w sposób przejrzysty przede wszystkim przychodów z działalności nieodpłatnej i odpłatnej** oraz wyniku osiągniętego dla każdej z tych działalności, dlatego też na potrzeby kontroli jednostka określiła konta dot. działalności: nieodpłatnej i odpłatnej. Tabelę dołączono do akt kontroli.

[akta kontroli str. 69]

Analiza dokumentu wykazała, że dane ujęte w ewidencji księgowej nie są zgodne z danymi ujętymi w sprawozdaniu merytorycznym i rachunku zysków i strat w zakresie działalności nieodpłatnej i odpłatnej, co szerzej opisano w pkt 3.1 oraz 3.2 niniejszego dokumentu.

Kontrola wykazała, że w badanym okresie, w Stowarzyszeniu obowiązywał:

- Regulamin gromadzenia oraz wydatkowania środków finansowych w tym darowizn oraz środków 1% pozyskanych od podatników na cele statutowe Stowarzyszenia (dalej: Regulamin),
- Regulamin subkont, w którym określono zasady powstania, prowadzenia, gromadzenia i wydatkowania środków pieniężnych oraz likwidacji subkont w ramach rachunku bankowego Stowarzyszenia.

[akta kontroli str. 70-82]

2.2. Ewidencja przychodów.

Ewidencję księgową dla środków finansowych pochodzących z odpisu 1% podatku dochodowego, prowadzono na koncie:

- 700 pn. Przychody 1% oraz 1,5% z US,

– 701 wg analityki stanowiącej imię i nazwisko podopiecznego w powiązaniu z kontem 130-02 pn. Rachunek bankowy środków 1% oraz 1,5%. Wyodrębnienie kont przychodów, na którym ewidencjonowano środki otrzymane z odpisu 1% podatku dochodowego jest spełnieniem obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 2c ustawy.

[akta kontroli str. 84-87]

Ustalono, że Stowarzyszenie:

- prowadziło ewidencję pozabilansową środków otrzymanych i wykorzystanych przez podopiecznych w formie tabeli excel pn. Zestawienie z 1% wg stanu na 31.12.2022,
- otrzymało płytke z Urzędu Skarbowego wraz z celem szczegółowym wskazanym przez podatnika,
- otrzymało z Urzędu Skarbowego środki dot. 1% podatku dochodowego w wysokości 56 333,50 zł.

[akta kontroli str. 83]

Przedmiotem kontroli była:

- ewidencja księgowa środków zaewidencjonowanych w 2022 r. na kontach: 130-02, 700, 701 wg analityki,
- zestawienie środków z 1% podatku (dalej: Zestawienie), sporządzone przez Stowarzyszenie według stanu na 31 grudnia 2022 r. oraz dane otrzymane z Urzędu Skarbowego.

W ramach kontroli przeprowadzono:

- analizę operacji gospodarczych,
- porównanie danych zawartych w powyższych zestawieniach z zapisami w ewidencji księgowej.

2.2.1 W rezultacie przeprowadzonych czynności stwierdzono rozbieżności (opisane w pkt 2a, 2b) i nieprawidłowości (opisane w pkt 1a, 1b, 2c) przedstawione poniżej.

1) Ad ewidencji na koncie 130-02:

- a) stan początkowy konta 130-02 nie był zgodny ze stanem środków, który widnieje w Zestawieniu jak również w ppkt 3.1. pkt 3 Roczego sprawozdania merytorycznego z działalności opp za rok 2022. Ustalono, że na koncie 130-02 widnieje kwota 6 700,39 zł, natomiast w Zestawieniu i sprawozdaniu wpisano wartość 76 700,39 zł, co oznacza, że w dokumentach tych zawyżono stan środków o 70 000,00 zł.

Z przedłożonego wyjaśnienia wynika, że kwota 70 000,00 zł została wydatkowana ze środków 1% podatku dochodowego z rachunku bankowego jednostki w roku 2021 r. tytułem zadatku na poczet turnusów rehabilitacyjnych w 2022 r.

Według kontrolującej przyjęta praktyka jest niezgodna z § 16 ust. 4 Regulaminu, wg którego Stowarzyszenie ma prawo do przechowywania tych środków na lokatach bankowych do momentu pojawienia się konieczności ich wydatkowania na realizację celów statutowych Stowarzyszenia poprzez m.in. pomoc podopiecznym zgodnie z warunkami porozumienia i z wolą darczyńcy;

- b) dokonano przeksięgowania zapłaty zaliczek w wysokości 70 000,00 zł⁸ nie posiadając na dzień 21 lutego 2022 r. środków na rachunku bankowym w tej wysokości, czym naruszono art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości. Zgodnie z tym przepisem, księgi rachunkowe powinny być prowadzone rzetelnie, to znaczy odzwierciedlać rzeczywisty stan majątkowy i finansowy jednostki. Zarząd

⁸ Zmniejszając stan konta 130-01 i zwiększając stan konta 130-02 na podstawie dokumentu PK/002/2022.

Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Po zatwierdzeniu przez Walne Zgromadzenie w dniu 21.02.2022 r. sprawozdania finansowego, dowodem PK 02/2022 kwotę 70 000 zł z konta 130-02 na konto 130-01. Operacji tej nie dokonano w powiązaniu z rachunkiem bankowym, a zrobiono to księgowo.*

[akta kontroli str. 88, 90-92]

Przebieganie środków bez posiadania ich na koncie bankowym wprowadza nieprawdziwy obraz sytuacji finansowej Stowarzyszenia.

2) Ad konta 700 i 701.

- a) kwotę w wysokości 981,80 zł stanowiącą 1% podatku dochodowego, zebraną przez 10 osób nie zaewidencjonowano na koncie 701 w odpowiedniej analityce, Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Osoby (...) które w 2022 r. zebrały łącznie kwotę 753,30 zł, stanowiącą 1 % podatku dochodowego nie były podopiecznymi, ani członkami Stowarzyszenia. W związku z tym, zgodnie z pkt 2 uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 21.02.2022 r. zostały wykreślone z listy, a zgromadzone na ich subkontach środki przeznaczono bezpośrednio na cele statutowe Stowarzyszenia. **Kwota 753,30 zł zaewidencjonowana została na koncie 700 Środki działalności statutowej. Podczas księgowania wyciągów bankowych z US, dot. wpłat dla podopiecznych (...) 7,60 zł i (...) w kwocie 220,90 zł nieprawidłowo odczytano zapis na wyciągu i pomyłkowo - przez nieuwagę – zamiast na konta odpowiednio 701-18 i 701-21 zaewidencjonowano na koncie 700 Przychody 1 % oraz 1,5 % z US jako środki Towarzystwa.***

[akta kontroli str. 88, 93-94]

- b) kwotę w wysokości 128,70 zł (ujętą w zestawieniu otrzymanym z Urzędu Skarbowego) zebraną przez 3 osoby nie wykazano w pozabilansowym zestawieniu dot. 1% wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Podczas analizowania i filtrowania zestawienia wpłat (płytki) z Urzędu Skarbowego dot. 1 % dla 3 osób, tj. (...) ustalono, że osoby te nigdy nie były naszymi podopiecznymi czy członkami. Dlatego też wpłatę tę w łącznej kwocie 128,70 zł zakwalifikowano do środków przeznaczonych na działalność statutową Towarzystwa i zaewidencjonowano na koncie 700 (...).*

[akta kontroli str. 88]

- c) konto 700 nie odzwierciedlało rzeczywistej wysokości przychodów, gdyż jego obroty zostały zawyżone o kwotę 60 363,60 zł, ponieważ dokonano:

- niezgodnej ze stanem rzeczywistym operacji gospodarczej ujętej dowodem PK/03/2022 polegającej na przebiegowaniu wpłat, tj. WN konto 860 MA konto 700 w wysokości 30 181,80 zł. W rzeczywistości taka operacja gospodarcza nie miała miejsca. Działanie to narusza art. 22 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, które wymagają, aby wszystkie operacje gospodarcze były odzwierciedlane zgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Operacja gospodarcza wykonana dowodem nr PK/03/2022, polegająca na przebiegowaniu wpłat z 1 % w kwocie 30 181,80 zł z konta 700 na konto 860 jest błędna i wynika z omyłki księgowej.*

[akta kontroli str. 89, 95]

- przeniesienia przychodów z konta 700 na konto 701 za pomocą storna czarnego (czyli przez zapis po stronie Wn konta 700 i po stronie Ma konta 701) i nie skorygowania tego zapisu poprzez obustronne storno czerwone, które pozwoliłoby na korektę zawyżonych obrotów na koncie 700, czym naruszono art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Kontrolująca ustaliła, że księgową działała w oparciu o swoje dotychczasowe doświadczenie, które nie uwzględniało obowiązku stosowania obustronnego storna czerwonego.

[akta kontroli str. 85-87]

Powyższe nieprawidłowości świadczą o nierzetelnie prowadzonej ewidencji księgowej na kontach: 130-02 i 700.

Kontrolująca ustaliła, że konto:

- 700, na którym ewidencjonowano środki z 1% podatku dochodowego zebrane przez Stowarzyszenie, powinno zamknąć się obrotami w wysokości 25 923,20 zł⁹, natomiast obroty wyniosły 86 515,30 zł,
- 701 wg analityki na którym ewidencjonowano środki z 1% podatku dochodowego zebrane przez podopiecznych, powinno zamknąć się kwotą w wysokości 30 410,30 zł¹⁰, natomiast zaewidencjonowano 30 181,80 zł.

Ustalono, że środki z 1% podatku dochodowego otrzymane z Urzędu Skarbowego w wysokości ogółem 56 333,50 zł zostały wykazane w prawidłowej wysokości w ppkt 2.1 pkt 2 Roczego sprawozdania merytorycznego z działalności opp za rok 2022.

Ponadto kontrolująca dokonała szczegółowej analizy ewidencji pozabilansowej, tj. Zestawienia w którym wskazano m.in.:

- stan środków na 31 grudnia 2022 r. zgromadzonych przez:
  - o podopiecznych w wysokości 64 142,65 zł,
  - o Stowarzyszenie w wysokości 13 498,91 zł;
- stan środków na 31 grudnia 2022 r. **po weryfikacji** zgromadzonych przez:
  - o podopiecznych w wysokości 42 037,01 zł,
  - o Stowarzyszenie w wysokości 13 498,91 zł.

W związku ze zmniejszeniem stanu środków podopiecznym o kwotę 22 105,64 zł i zwiększeniem stanu środków dla Stowarzyszenia, kontrolująca poprosiła o wyjaśnienie tej sytuacji. Zarząd Stowarzyszenia wskazał, że: *Przebieganie środków na 31.12.2022 r. skutkujące zmniejszeniem stanu środków podopiecznych o kwotę 22 105,64 zł spowodowane było sprawdzeniem, kontrolą i weryfikacją, polegającą na wskazaniu czy osoby te nadal są podopiecznymi stowarzyszenia, figurują na subkonta, zainteresowane są zbiórką pieniędzy. Bowiem zgodnie z pkt 3 uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia 21.02.2022 r.: niewykorzystane środki na indywidualnych subkontach w danym roku kalendarzowym, przechodzą z przeznaczeniem na cele statutowe z uwzględnieniem w pierwszej kolejności danego beneficjenta.*

[akta kontroli str. 88-89]

Ustalono, że Zarząd wydał ustne polecenie o przeniesieniu środków z subkont na cele statutowe Stowarzyszenia w łącznej kwocie 22 105,64 zł i na tej podstawie księgową sporządziła zestawienie.

⁹ Przy uwzględnieniu wyjaśnień Stowarzyszenia opisanych w pkt 2.2 ppkt 2a, 2b i 2c przedmiotowego dokumentu, tj. 26 151,70 zł -228,50 zł.

¹⁰ Tj. 30 181,80 zł +228,50 zł kwoty otrzymane przez Panią: XXX i XXX.

W celu sprawdzenia czy opisana wyżej praktyka została uregulowana w dokumentach opracowanych przez Stowarzyszenie, kontrolująca zweryfikowała:

- Porozumienie zawarte pomiędzy Prezesem Zarządu a podopiecznym,
- Regulamin subkont (załącznik do porozumienia).

Analiza tych dokumentów nie wykazała jednoznacznych zapisów dotyczących możliwości przenoszenia niewykorzystanych środków z indywidualnych subkont podopiecznych na konto Stowarzyszenia.

Zarząd wyjaśnił, że: (...) z regulaminu gromadzenia i wydatkowania środków (...) wynika, iż Zarząd Stowarzyszenia może przeznaczyć pozostałe środki finansowe zgromadzone w wyniku realizacji porozumienia na realizację celów statutowych, w tym na rzecz innych podopiecznych. Wszyscy członkowie, w tym Podopieczni, z którymi zawarto Porozumienia, byli poinformowani o tym fakcie na Walnym Zgromadzeniu w dniu 21.02.2022 r. (...) żaden członek, ani podopieczny nie złożył na Walnym Zgromadzeniu żądania, aby nie przyjęć przedmiotowej uchwały.

(...) Ponadto Zarząd WTWzK w Opolu był w stałym kontakcie telefonicznym z podopiecznymi i na bieżąco, ustnie informował ich o możliwości przeniesienia niewykorzystanych środków z indywidualnych subkont na konto Stowarzyszenia. Przy aktualizowaniu porozumień za 2023 r., wprowadzony zostanie dodatkowy druk „oświadczenia” w którym podopieczni własnoręcznym podpisem potwierdzą, iż zapoznali się z regulaminem gromadzenia i wydatkowania środków finansowych (...). Wyrażą również zgodę na przekazanie niewykorzystanych środków zebranych na ich indywidualnych subkontach w danym roku kalendarzowym z przeznaczeniem na cele statutowe Stowarzyszenia, przy czym ich potrzeby w roku następnym będą zaspokojone w pierwszej kolejności.

[akta kontroli str. 96-116]

Należy dołożyć starań, aby z dokumentów opracowanych przez Stowarzyszenie jednoznacznie wynikała możliwość przenoszenia niewykorzystanych środków z subkont podopiecznych na cele statutowe, co zapewni transparentność działań Zarządu.

2.3. Ewidencja kosztów ze środków 1% podatku dochodowego.

Na podstawie ewidencji księgowej oraz dokumentów źródłowych ustalono, że zgodnie z art. 27 ust. 2c ustawy Stowarzyszenie wyodrębniło konta kosztów finansowanych środkami pochodzącymi z 1% podatku dochodowego.

Kontrola wykazała, że w 2022 r. Stowarzyszenie zaewidencjonowało koszty poniesione ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego, w kwocie ogółem 74 786,16 zł, z tego na koncie:

- 540 pn. Koszty z 1% oraz 1,5%-imienne w wysokości 23 305,44 zł.

Kontrola wykazała, że Stowarzyszenie w 2022 r. zawarło porozumienia w sprawie prowadzenia „subkont” dla 10 podopiecznych, natomiast tylko 3 osoby skorzystały z refundacji poniesionych wydatków, które dotyczyły:

- zakupu sprzętu rehabilitacyjnego w wysokości 7 927,50 zł,
- zakupu opału w wysokości 6 373,42 zł,
- montażu klimatyzacji 4 670,00 zł,
- pobytu w domu pomocy społecznej 2 100,00 zł,
- zakupu środków medycznych i pielęgnacyjnych w wysokości 1 382,52 zł,
- terapii psychologicznej w wysokości 240,00 zł,
- usługi transportowej w wysokości 400,00 zł,
- zakupu sprzętu medycznego w wysokości 212,00 zł.

- 541 pn. Koszty ogólne statutowe w wysokości 51 480,72 zł.

Ustalono, że środki z 1% podatku dochodowego były wydatkowane przez Stowarzyszenie na:

- usługi noclegowe i wyżywienie w wysokości 38 650,00 zł,
- usługi transportowe w wysokości 4 335,00 zł,
- paliwo w wysokości 2 330,89 zł,
- art. spożywcze i przemysłowe w wysokości 2 155,78 zł,
- pomoc dla podopiecznej w wysokości 1 000,00 zł,
- prelekcję i recital w wysokości 900,00 zł,
- podpisy kwalifikowalne w wysokości 708,48 zł,
- wywóz nieczystości w wysokości 620,80 zł,
- dzierżawę agregatu prądotwórczego w wysokości 539,10 zł,
- bilety parkingowe w wysokości 155,00 zł,
- polisy ubezpieczeniowe 84,95 zł,
- plakaty, ulotki w wysokości 0,72 zł.

[akta kontroli str. 117-118]

Ustalono, że na dowodach księgowych znajdowało się wskazanie źródła finansowania wydatku. Faktury zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty, z wyłączeniem przypadków nieprawidłowości opisanych w ppkt 2.3.1. pozycja 1, 2 i 9.

W wyniku analizy dowodów źródłowych ustalono, że koszty w kwocie 74 786,16 zł poniesione w 2022 r. przez Stowarzyszenie zostały sfinansowane z otrzymanych środków z 1% podatku dochodowego i dotyczyły prowadzonej działalności pożytku publicznego jednostki.

2.3.1. Stwierdzone nieprawidłowości w poz. 1 i poz. 4-11 oraz uchybienia w poz. 2 i 3 w kosztach dotyczących 1% podatku dochodowego.

- 1) Brak opisu merytorycznego na 28 dowodach księgowych dotyczących kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego, czym naruszono pkt 10 Komunikatu nr 10 Ministra Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych z dnia 10 maja 2010 r.¹¹

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił podając: (...) *faktury, wymienione w tabeli dot. wydatków (...) 1% podatku dochodowego nie zostały opisane merytorycznie przez przeoczenie, zdarza się to sporadycznie. Opisy te zostaną uzupełnione. (...)*

[akta kontroli str. 119-121]

- 2) Brak wskazania źródła finansowania ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego na 9 dowodach księgowych.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił podając: *Niewskazanie w 9 fakturach (...) źródła finansowania pochodzącego z 1% podatku dochodowego, a które zaewidencjonowano na koncie 541 był pośpiech (...). Ww. faktury zostaną uzupełnione o zapis dot. źródła ich finansowania. (...)*

[akta kontroli str. 119, 123-125]

- 3) Zaewidencjonowanie na koncie 541 dowodu księgowego FZ/120/12/2022 wskazując w treści SP-KA/19792 zamiast SP-KA/19793.

¹¹ Dz. Urz. MF nr 6, poz. 26.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił podając: *Przyczyną zaewidencjonowania na koncie 541 dowodu nr FZ/120/12/2022 wskazując w treści ze dot. FRA SP-KA/19792 zamiast FRA SP-KA 12/19793 było spowodowane nieuwagą i pośpiechem, tym bardziej, że były to dwie faktury na tę samą kwotę i pomyłono numery faktur. (...)*

[akta kontroli str.118-119, 126-127]

- 4) Zaewidencjonowanie na koncie 541 dokumentu WB/15/02/2022 na kwotę 1 000,00 zł, zamiast dowodu źródłowego, tj. protokół z posiedzenia Zarządu WTK w Opolu z 15 lutego 2022 r., czym naruszono art. 20 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił podając: (...) *Przyczyną była błędnie przyjęta praktyka.*

[akta kontroli str. 118, 128-130]

- 5) Ujęcie 3 dowodów księgowych zaewidencjonowanych na koncie 540-04 pod datą niewynikającą z tych dokumentów, czym naruszono art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

- FZ/04/01/2022 pod datą 12.01.2022 r. zamiast 19.01.2022 r.
- FZ/82/09/2022 pod datą 12.09.2022 r. zamiast 09.09.2022 r.
- FZ/89/09/2022 pod datą 19.09.2022 r. zamiast 09.09.2022 r.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił podając: *Wymienione faktury przez pomyłkę i niedopatrzenie ujęto pod nieprawidłową datą. (...)*

[akta kontroli str.117, 119, 131-132]

- 6) Zaksięgowanie na koncie 540-04 po stronie MA kwoty w wysokości 0,19 zł tytułem: zaokrągleń na koniec roku 2022 natomiast w rzeczywistości kwota ta wynikała z zapłaconia faktury w niższej wysokości. Działanie to narusza art. 22 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, które wymagają, aby wszystkie operacje gospodarcze były odzwierciedlane zgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem.

Działanie to spowodowało błędne przeniesienie kosztów na wynik finansowy (o 0,19 zł mniej) oraz zniekształcenie danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym. Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Płacąc frę nr 60/4/22 na kwotę 1 764,19 za pellet dla XXX przez nieuwagę zapłacono o 0,19 zł mniej. Na koniec roku wyksięgowano tą różnicę. PK/03/2022 nie dotyczy zaokrągleń, nieprawidłowo wpisano treść w PK. Próbowano się dodzwonić, żeby potwierdzić saldo. (...)*

[akta kontroli str. 95,117,133,155]

- 7) Wykazanie w ewidencji księgowej na kontach 541 i 100 jako dowód księgowy raport kasowy nr RK/10/04/2022, RK/14/06/2022, RK/15/06/2022, RK/19/08/2022, RK/21/09/2022 zamiast poszczególnych faktur. Takie działanie narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- 8) Wykazanie w ewidencji księgowej na kontach 541 i 100 zbiorczych kwot wynikających z dowodów księgowych ujętych w raportach kasowych nr RK/10/04/2022, RK/14/06/2022, RK/15/06/2022, RK/19/08/2022, RK/21/09/2022, zamiast wykazywania kwot z poszczególnych faktur. Takie działanie narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- 9) Brak sposobu ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacja) dowodów księgowych (20 szt.) ujętych w raportach kasowych nr RK/10/04/2022, RK/14/06/2022, RK/15/06/2022, RK/19/08/2022, RK/21/09/2022, czym naruszono art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

10) Ujęcie operacji gotówkowych na koncie 541 i 100 według ostatniego dnia okresu, za które zostały sporządzone, a nie według faktycznych dat dokonania operacji gospodarczych (zdarzeń gospodarczych) wynikających z raportów na podstawie ujętych w nich dowodów, czym naruszono art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że ww. błędy wynikały z nieprawidłowej interpretacji przepisów oraz błędnie stosowanej praktyki.

[akta kontroli str. 134-145, 201]

11) Brak zatwierdzenia dokumentów PK/02/2022 oraz PK/03/2022 przez Zarząd Stowarzyszenia, czym naruszono art. 21 ust 1. pkt 6 w powiązaniu z art. 14 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Zarząd stowarzyszenia wyjaśnił, że *Brak podpisów Prezesa lub Skarbnika na dowodach PK był spowodowany niewiedzą. Dowody PK zostaną skontrolowane i zweryfikowane, a brakujące podpisy uzupełnione.*

[akta kontroli str. 92, 95,65,145]

Ponadto ustalono, że Stowarzyszenie wykazało w ppkt III.3.2 sprawozdania merytorycznego wysokość kosztów pokrytych z 1% podatku dochodowego, która nie wynika z ewidencji księgowej, zamiast kwoty 74 786,16 zł wskazano kwotę 77 497,97 zł. Wyjaśnienie różnicy w wysokości 2 711,81 zł (na którą składają się kwoty 2 712,00 zł oraz 0,19 zł), znajduje się w pkt 3.1 przedmiotowego dokumentu.

2.4. Ewidencja wydatków ze środków z 1% podatku dochodowego.

Ustalono, na podstawie ewidencji księgowej, że Stowarzyszenie rachunkowo wyodrębniło konta :

- a) 130-01 pn. Rachunek bankowy środków własnych,
- b) 130-02 pn. Rachunek bankowy środków 1% oraz 1,5%.

[akta kontroli str. 146-150]

Powyższe rachunki bankowe służyły do dokonywania płatności za faktury dotyczące kosztów działalności statutowej ponoszonych ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego.

Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że Stowarzyszenie nie poniosło kosztów i wydatków na promocję 1% podatku dochodowego. Wskazuję, że w sytuacji ponoszenia wydatków na promocję, to w myśl art. 27 ust. 2c ustawy należy je wyodrębnić w ewidencji księgowej.

Z przedłożonej ewidencji księgowej oraz dowodów źródłowych wynika, że Stowarzyszenie poniosło wydatki z 1% podatku dochodowego w wysokości ogółem 124 785,97 zł, w tym na koncie:

- 130-01 w wysokości 49 772,24 zł,
- 130-02 w wysokości 75 013,73 zł, w tym zadatek na turnus rehabilitacyjny w Dziwnówku w 2023 r w wysokości 50 000,00 zł.

Natomiast z zestawienia przedłożonego przez księgową pn. Wykaz zadań-dotacji w 2022 roku wynika, że Stowarzyszenie poniosło wydatki:

- ze środków własnych 49 772,24 zł
- ze środków 1% podatku dochodowego w wysokości 52 484,24 zł (kwoty nie można powiązać z ewidencją księgową).

[akta kontroli str. 151]

Stwierdzono, że dokumentem PK/03/2022 prześlęgowano wydatki z 1% podatku dochodowego w kwocie 52 484,24 zł z konta 130-01 na konto 130-02, co stanowiło o 2 712,00 zł więcej niż faktyczna kwota środków wydatkowanych z tego źródła na podstawie sprawdzonych dokumentów źródłowych. Operacja ta została przeprowadzona w sposób niezgodny z rzeczywistym przebiegiem zdarzenia gospodarczego, co stanowi naruszenie art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

[akta kontroli str. 95]

Kontroli poddano dowody księgowy w zakresie:

- terminowego dokonywania płatności, zgodności zapisów księgowych z przepisami ustawy o rachunkowości – próbie poddano 100% poniesionych wydatków,
- zgodności kwoty poniesionych kosztów w 2022 r. finansowanych ze środków z 1% podatku dochodowego z kwotą wydatków wynikającą z ewidencji księgowy kont 130-01 i 130-02.

2.4.1. Stwierdzone nieprawidłowości w wydatkach ponoszonych z 1% podatku dochodowego.

- 1) Zaewidencjonowanie na koncie 130-01 operacji gospodarczych dotyczących zapłaty ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego zamiast na koncie 130-02, co jest niezgodne z obowiązującym planem kont w systemie komputerowym.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Przyczyną zaksięgowania zapłaty (...) na koncie 130-01 - Rachunek bankowy środków własnych, zamiast na koncie 130-02 - Rachunek bankowy środków 1 % oraz 1,5 % dot. kosztów poniesionych z 1 % i ujętych na koncie 541 był błąd, niedopatrzenie i pośpiech spowodowany chorobą księgowy.*

[akta kontroli str. 119, 152]

- 2) Zaewidencjonowanie 9 wyciągów bankowych na koncie 130-01 i 130-02 pod datą niewynikającą z dokumentu, czym naruszono art. 23 ust. 2 pkt. 1 ustawy o rachunkowości.

Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: *Przyczyną zaksięgowania w ewidencji księgowy wyciągów bankowych pod datą niewynikającą z dokumentu wymienionych (...) była błędnie przyjęta praktyka. (...)*

[akta kontroli str. 119,153-154]

- 3) Dokonanie płatności za fakturę nr 60/4/22, której wartość wynosiła 1 764,19 zł, w kwocie 1 764,00 zł, co oznacza niedopłatę w wysokości 0,19 zł, czym naruszono art. 34 ust. 1 ustawy w powiązaniu art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Zarząd stowarzyszenia wyjaśnił, że *Płacąc frę nr 60/4/22 na kwotę 1 764,19 za pellet dla XXX przez nieuwagę zapłacono o 0,19 zł mniej. Na koniec roku wyksięgowano tą różnicę.*

[akta kontroli str. 133, 155]

- 4) Dowód księgowy nr FZ/106/11/2022, dotyczący zapłaty zadatku w wysokości 50 000,00 zł na turnus rehabilitacyjny w Dziwnówku zaplanowany na rok 2023, został błędnie zaksięgowany po stronie Wn konta 845 zamiast po stronie Wn konta 640, czym naruszono art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Ponadto nie został on sprawdzony pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz nie został zatwierdzony do zapłaty, czym naruszono Komunikat nr 10 Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów

Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych z dnia 10 maja 2010 r.¹²
Zarząd Stowarzyszenia wyjaśnił, że: (...) spowodowany był przeoczeniem, pośpiechem i pomyłką. (...)

[akta kontroli str. 156-159]

3. Sprawozdania Stowarzyszenia.

Ustalono, że Stowarzyszenie udostępniło do publicznej wiadomości, w trakcie trwania czynności kontrolnych, sprawozdanie finansowe i merytoryczne za rok 2022, poprzez zamieszczenie na stronie internetowej organizacji, czym wypełniono dyspozycję art. 23 ust. 2a ustawy.

Kontrola wykazała, że Stowarzyszenie 25 maja 2023 r. zamieściło sprawozdanie finansowe i merytoryczne za 2022 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie internetowej NIW, zgodnie z terminem wskazanym w art. 23 ust. 6 ustawy.

[akta kontroli str. 160-177]

3.1. Sprawozdanie finansowe.

W wyniku analizy stwierdzono, że zatwierdzony bilans, rachunek zysków i strat (dalej RZiS) oraz informacja dodatkowa Stowarzyszenia zostały sporządzone przez Zarząd zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy o rachunkowości przeznaczonym m.in. dla Stowarzyszeń, co spełnia wymogi art. 46 ust. 5 pkt 6, 47 ust. 4 pkt 6, 48 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz art. 23 ust. 2 ustawy.

Ustalono, że sprawozdanie finansowe zostało:

- sporządzone i podpisane w terminie wynikającym z art. 52 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. do 31 marca 2023 r.
- zatwierdzone Uchwałą Walnego Zebrania Członków WTWzK w terminie wynikającym z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości, tj. do 30 czerwca 2023 r.

[akta kontroli str. 178-191]

Działalność Stowarzyszenia w kontrolowanym okresie wykazała stratę w wysokości 16 873,60 zł, odnośnie której Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa¹³ podjęło uchwałę, że zostanie pokryta z funduszy własnych.

[akta kontroli str. 192]

W wyniku analizy sprawozdania finansowego stwierdzono rozbieżności pomiędzy danymi ujętymi w:

- a) RZiS a ewidencją księgową, co zaprezentowano w tabelach pn. przychody i koszty

PRZYCHODY					
nr konta księgowego syntetycznego	nazwa konta wg polityki rachunkowości	typ działalności (nieodpłatna, odpłatna, gospodarcza)	kwota w zł ewidencja Zestawienie obrotów i sald	kwota w zł RZiS	Różnica pomiędzy Zestawieniem obrotów i sald a kwotą w RZiS
730	przychody z wpłat uczestników na turnusy	odpłatna	563 324,00	513 471,00	49 853,00
700	przychody z 1% na działalność statutową	nieodpłatna	86 515,30	26 151,70	60 363,60
701	przychody z 1% imienne	nieodpłatna	30 181,80	30 181,80	0,00

¹² Dz. Urz. Min. Fin. z 2010 r. nr 6, poz. 26.

¹³ Zgodnie z § 16 pkt 1 ppkt 1 Statutu władzami stowarzyszenia jest Walne Zebranie.

PRZYCHODY					
nr konta księgowego syntetycznego	nazwa konta wg polityki rachunkowości	typ działalności (nieodpłatna, odpłatna, gospodarcza)	kwota w zł ewidencja Zestawienie obrotów i sald	kwota w zł RZiS	Różnica pomiędzy Zestawieniem obrotów i sald a kwotą w RZiS
720	przychody ze składek członkowskich	nieodpłatna	16 630,00	16 630,00	0,00
731	przychody z dopłat uczestników do turnusów rehabilitacyjnych	nieodpłatna	96 940,00	95 645,00	1 295,00
740	przychody darowizny	nieodpłatna	35 760,00	35 760,00	0,00
741	darowizna dla XXX	nieodpłatna	1 914,62	0,00	1 914,62
743	darowizna XXX	nieodpłatna	1 100,00	0,00	1 100,00
744	darowizna dla XXX	nieodpłatna	615,00	0,00	615,00
750	przychody dotacji	nieodpłatna	209 990,00	209 990,00	0,00
RAZEM PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI NIEODPŁATNEJ			479 646,72	414 358,50	65 288,22
RAZEM PRZYCHODY			1 042 970,72	927 829,50	115 141,22

KOSZTY					
nr konta księgowego syntetycznego	nazwa konta	typ działalności (nieodpłatna, odpłatna, gospodarcza)	kwota w zł w Zestawieniu obrotów i sald	kwota w zł RZiS	Różnica pomiędzy Zestawieniem a RZiS
500	koszty turnusów	odpłatna	513 471,00	513 471,00	0,00
501	koszty nieodpłatne	nieodpłatna	864 648,00	305 635,00	559 013,00
540	koszty statutowe	nieodpłatna	23 305,44	23 305,25	0,19
541	koszty statutowe	nieodpłatna	51 480,72	54 192,72	-2 712,00
RAZEM KOSZTY Z DZIAŁALNOŚCI NIEODPŁATNEJ			939 434,16	383 132,97	556 301,19
4	koszty utrzymania	koszty administracyjne	48 126,13	48 099,13	27,00
RAZEM KOSZTY			1 501 031,29	944 703,10	556 328,19

[akta kontroli str. 55-57]

Zarząd wyjaśnił, że: *Rozbieżności pomiędzy rachunkiem zysków i strat, a ewidencją księgową wynikają:*

przychody:

- różnica na koncie 730 w kwocie 49 853,00 zł wynika ze zwrotów wpłat dokonanych na wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne. Saldo zatem wynosi 513 471,00 zł.
- na koncie 700 księgowano wpływy z 1% podatku dochodowego na działalność statutową Towarzystwa w wysokości 56 333,50 zł. Zawyżono obroty na koncie o 30 181,80 zł w związku z niezastosowaniem zapisu

technicznego oraz nieprawidłowo zaewidencjonowano przeksięgowanie wpłat dokumentem PK/03/2022,

- na koncie 731 księgowano dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych z PFRON, a kwota 1 295,00 zł wynika ze zwrotu jednego niewykorzystanego dofinansowania ze względu chorobę podopiecznego,
- darowizny (...) nie zostały przeniesione na wynik finansowy konto 860 w związku z nieprawidłową interpretacją przepisów. Wpłaty darowizn dla XXX pochodzą od osób prawnych, a dla XXX i XXX od osób fizycznych.

koszty:

- na koniec roku wyksięgowano koszty w kwocie 513 471,01 zł, natomiast kwota 559 013,00 zł będzie stanowiła przedmiot analizy,
- na koniec kosztów imiennych – konto 541 saldo 0,19 zł przez niedopatrzenie przelano mniej za pallet (...), próbowano uzgodnić saldo, ale bez skutku,
- różnica w kosztach statutowych – konto 541 wynosząca kwotę - 2 712 zł wynika z pomyłki i niedopatrzenia nie potrafię tego wyjaśnić,
- na koniec zespołu „4” koszty utrzymania – Usługi bankowe ujęto kwotę 27,00 zł, którą zasilono konto pomocnicze na dotację z Urzędu Marszałkowskiego.

[akta kontroli str. 193, 195-198]

b) bilansie a ewidencją księgową, co zaprezentowano w tabeli.

Nr konta księgowego syntetycznego	Nazwa konta wg polityki rachunkowości	kwota w Zestawieniu obrotów i sald	kwota w Bilansie	Różnica
800	Kapitał podstawowy	105 305,20	85 640,94	19 664,26
brak konta 820*	Zysk (strata z lat ubiegłych)	0,00	19 664,26	-19 664,26

*Stowarzyszenie dysponuje uchwałą z 21 lutego 2022 r., z której wynika, że zysk w wysokości 19 664,26 zł zwiększa fundusz statutowy.

[akta kontroli str. 55-57]

Zarząd wyjaśnił, że: *Przyczyną wykazania w bilansie za 2022 r. danych niezgodnych z ewidencją księgową, tj. w poz. Fundusz statutowy wpisano kwotę 85 640,94 zł z zamiast kwotę wynikającą z ewidencji 105 305,20 zł oraz Zysk z lat ubiegłych wpisano kwotę 19 664,26 zł przez niedopatrzenie i chorobę księgowej.*

[akta kontroli str. 194]

Dane wykazane w sprawozdaniu finansowym powinny bezpośrednio wynikać z ewidencji księgowej, aby zapewnić ich rzetelność i zgodność z obowiązującymi przepisami, na co wskazuje art. 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Analiza powyższych informacji ujawnia istotne rozbieżności między Rachunkiem Zysków i Strat (RZiS) a zapisami księgowymi, wynikające m.in. z błędnego księgowania wpływów z 1% podatku dochodowego, nieprawidłowego zastosowania zapisów technicznych, niewłaściwego przeniesienia przychodów z darowizn oraz niespójności w kosztach związanych z przeksięgowaniami. Z powyższego wynika, że sprawozdanie finansowe nie zostało sporządzone na podstawie ewidencji księgowej.

Ponadto stwierdzono, że w:

- 1) RZiS ujętym na stronie NIW nie wykazano pozostałych przychodów operacyjnych i pozostałych kosztów operacyjnych.
- 2) Informacji dodatkowej (zamieszczonej na stronie NIW) nie wykazano w:
  - pkt 5 – pełnej kwoty kosztów działalności statutowej nieodpłatnej,
  - pkt 7 – kwoty uzyskanych przychodów oraz poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego, zgodnej z danymi ze sprawozdania finansowego zatwierdzonego przez Walne Zebranie.

Z wyjaśnienia złożonego przez Zarząd wynika, że brak obowiązkowych danych był spowodowany nieumyślnie przez nieuwagę.

[akta kontroli str. 182-185,174-175,194]

- 3) Dokumentie PK/002/2022 – Lp 1 wpisano nieprawidłową treść operacji jest: przeksięgowanie przychodów z 1% na wynik finansowy, a operacja dotyczyła przeksięgowania zysku w wysokości 19 664,26 zł z konta 860 Wynik finansowy na konto 800 Kapitał podstawowy. Nieprawidłowe ujęcie treści operacji gospodarczej narusza art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości – wymaga, aby w księgach rachunkowych ujmowano operacje gospodarcze zgodnie z ich rzeczywistym przebiegiem.

Z wyjaśnienia złożonego przez Zarząd wynika, że wpisano nieprawidłową treść operacji przez pośpiech i nieuwagę.

[akta kontroli str. 92,194,199-200]

Ustalono, że Stowarzyszenie w 2022 roku nie spełniło warunków określone w § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2018 r. w sprawie obowiązku badania sprawozdań finansowych organizacji pożytku publicznego¹⁴, który obliguje organizację pożytku publicznego do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta.

3.2. Sprawozdanie merytoryczne.

W wyniku kontroli Roczno sprawozdania merytorycznego z działalności opp za 2022 r. stwierdzono, że zostało ono sporządzone zgodnie ze wzorem wskazanym w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego¹⁵.

W związku z ustaleniami kontroli, opisanymi w pkt 3.1 niniejszego dokumentu, dotyczącymi niezgodności danych wykazanych w RZiS z ewidencją księgową, błędami w księgowaniu przychodów i kosztów (pkt 2.2 oraz 2.3), a także zapisami instrukcji wypełniania sprawozdania merytorycznego, które wskazują na ścisłe powiązanie danych w sekcji trzeciej tego sprawozdania z informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym stwierdzono, że dane w sprawozdaniu merytorycznym zostały wypełnione nieprawidłowo – analogicznie jak w przypadku RZiS.

Kontrolująca może potwierdzić jedynie kwoty przedstawione w poniższym zestawieniu, które – zgodnie z ustaleniami kontrolujących i wyjaśnieniami Zarządu – powinny być ujęte w sprawozdaniu merytorycznym.

¹⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 2148.

¹⁵ Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r.¹⁵ w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego.

Dotyczy	Pozycja w sprawozdaniu	Kwota w sprawozdaniu		Różnica /zł/	Pkt, w którym opisano ustalenie stanu faktycznego
		jest	powinno być		
Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych	ppkt III.2.1	56 333,50	56 333,50	0,00	2.2.
Przychody ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego	ppkt III.2.2.c)	209 990,00	209 990,00	0,00	3.1
Przychody ze środków państwowych funduszy celowych	ppkt III.2.2.d)	95 645,00	95 645,00	0,00	3.1
Przychody ze składek członkowskich	ppkt III.2.3.a)	16 630,00	16 630,00	0,00	3.1
Przychody z darowizn od osób fizycznych	ppkt III.2.3b)	35 760,00	38 289,62	-2 529,62-	3.1
przychody z darowizn od osób prawnych	ppkt III.2.3c)	0,00	1 100,00	-1 100,00	3.1
stan środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na pierwszy dzień roku sprawozdawczego	ppkt III.3.1	76 700,39 zł	6 700,39 zł	70 000,00	2.2, 2.2.1
wysokość kwoty poniesionych kosztów z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych(...)	ppkt III.3.2	77 497,97 zł	74 786,16 zł	2 711,81	2.3.1
wsparcie osób niepełnosprawnych w trudnej sytuacji życiowej i zdrowotnej(...)	ppkt III.3.3 punkt 1	23 305,25 zł	23 305,44 zł	-0,19	2.3.1, 2.4.1
dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wycieczkach (...)	ppkt III.3.3 punkt 2	54 192,72 zł	51 480,72 zł	2 712,00	2.4.1
koszty z tytułu prowadzenia nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	ppkt III.4.1 oraz 4.1a) w tym wysokość kosztów finansowana z 1% podatku dochodowego	77 497,97 zł	74 786,16 zł	2 711,81	2.3.1.

Ponadto, stwierdzono nieprawidłowe uzupełnienie danych ujętych w ppkt III.3.4 punkt 1 sprawozdania merytorycznego. Stowarzyszenie wykazało w nim cele szczegółowe, tj. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wycieczkach, imprezach i spotkaniach okolicznościowych w wysokości 54 192,72 zł. Natomiast zgodnie z ewidencją księgową oraz danymi ujętymi w Zestawieniu największe koszty w wysokości 15 137,94 zł Stowarzyszenie poniosło na podopiecznego, z którym podpisano porozumienie i dotyczyły refundacji wydatków m.in. na opał, montaż klimatyzacji oraz środków medycznych.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości:

1. Posiadanie niekompletnej polityki rachunkowości i ujęcie w niej niewłaściwych zasad ewidencji kosztów. Przyczyną nieprawidłowości była niedostateczna znajomość obowiązujących przepisów przez Zarząd. Skutkiem było naruszenie przepisów ustawy o rachunkowości.
2. Wykazanie danych w sprawozdaniu merytorycznym (m.in. stan początkowy konta 130-02 oraz wysokość kosztów pokrytych z 1% podatku dochodowego), które były niezgodne z zapisami ewidencji księgowej. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja Regulaminu przez Zarząd oraz brak uzgodnienia danych zawartych w sprawozdaniu z zapisami ewidencji księgowej. Skutkiem tych działań było naruszenie zasad określonych w instrukcji wypełniania sprawozdania, co doprowadziło do zniekształcenia zawartych w nim danych.

3. Dokonanie przeksięgowania zapłaty zaliczek w wysokości 70 000,00 zł bez posiadania odpowiednich środków na rachunku bankowym w momencie wykonania operacji. Przyczyną nieprawidłowości było przeprowadzenie operacji księgowej bez powiązania jej z rzeczywistym stanem środków na rachunku bankowym. Skutkiem nieprawidłowości był nierzetelny obraz sytuacji finansowej Stowarzyszenia. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość była księgowa.
4. Przeniesienie przychodów z konta 700 na konto 701 przy użyciu storna czarnego bez poprawnej korekty za pomocą storna czerwonego. Przyczyną nieprawidłowości był brak wiedzy księgowej. Skutkiem naruszenie ustawy o rachunkowości oraz zawyżenie obrotów na koncie 700.
5. Brak opisu merytorycznego na dowodach księgowych dotyczących kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie księgowej i Skarbnika. Skutkiem było naruszenie Komunikatu nr 10 Ministra Finansów¹⁶.
6. Ujęcie na koncie kosztów poniesionych z 1% podatku dochodowego na podstawie niewłaściwego dowodu księgowego. Przyczyną nieprawidłowości była błędnie przyjęta praktyka księgowej. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
7. Ewidencjonowanie kosztów i wydatków pod datą operacji niewynikającą z dowodów księgowych. Przyczyną była błędnie stosowana praktyka księgowej. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
8. Niewprowadzenie do ksiąg rachunkowych w postaci zapisu każdego zdarzenia wynikającego z poszczególnych faktur ujętych w raportach kasowych. Przyczyną nieprawidłowości była błędnie przyjęta praktyka oraz nieprawidłowa interpretacja przepisów przez księgową. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
9. Niezamieszczanie na dowodach księgowych ujętych w raportach kasowych dekretacji, tj. wskazania miesiąca i sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych. Przyczyną nieprawidłowości była błędnie stosowana praktyka księgowej. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
10. Niezatwierdzanie dokumentów PK. Przyczyną nieprawidłowości był brak odpowiedniej wiedzy księgowej i Zarządu w zakresie stosowania przepisów rachunkowości. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
11. Dokonywanie przeksięgowania dokumentami PK niezgodnie z rzeczywistym przebiegiem zdarzenia gospodarczego. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja operacji przez księgową. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości oraz zniekształcenie danych w ewidencji księgowej.
12. Zaewidencjonowanie wydatków ze środków pochodzących z 1% podatku dochodowego niezgodnie z planem kont obowiązującym w systemie. Przyczyną nieprawidłowości był błąd księgowej. Skutkiem było naruszenie wewnętrznych uregulowań.
13. Dokonanie zapłaty faktury o kwotę 0,19 zł niższą niż wynikająca z dokumentu źródłowego. Przyczyną nieprawidłowości była nieuwaga księgowej. Skutkiem było naruszenie ustawy oraz ustawy o finansach publicznych.
14. Zaewidencjonowanie dowodu księgowego dotyczącego zapłaty zadatku na turnus rehabilitacyjny na niewłaściwym koncie oraz niedokonanie jego kontroli merytorycznej

---

¹⁶ Komunikat nr 10 Ministra Finansów w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych z dnia 10 maja 2010

i formalno-rachunkowej. Przyczyną nieprawidłowości było przeoczenie księgowej i Zarządu. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości oraz Komunikatu nr 10 Ministra Finansów.

15. Wpisanie niewłaściwej treści operacji gospodarczej na dowodzie księgowym. Przyczyną nieprawidłowości był pośpiech i nieuwaga księgowej oraz brak nadzoru Zarządu. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie ustawy o rachunkowości.
16. Niesporządzenie sprawozdania finansowego na podstawie ewidencji księgowej. Przyczyną nieprawidłowości było prowadzenie ewidencji księgowej w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości, a także brak odpowiedniego nadzoru nad procesem sporządzania sprawozdania finansowego przez Zarząd i Komisję Rewizyjną. Skutkiem nieprawidłowości było zniekształcenie danych w sprawozdaniu finansowym i merytorycznym.
17. Niewpisanie w RZiS i informacji dodatkowej sprawozdania finansowego zamieszczonego na stronie NIW, wszystkich danych wynikających z zatwierdzonego sprawozdania finansowego. Przyczyną nieprawidłowości był błąd księgowej oraz brak nadzoru Zarządu, natomiast skutkiem zniekształcenie danych ujętych w bazie sprawozdań finansowych i merytorycznych opp na stronie NIW.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do protokołu kontroli problemowej i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń. Do protokołu kontroli problemowej nie wniesiono zastrzeżeń.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej:

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Zaktualizować politykę rachunkowości przede wszystkim w zakresie zakładowego planu kont, klasyfikacji zdarzeń i ustalić w niej prawidłowe zasady ewidencji kosztów.
2. Wykazywać w sprawozdaniu merytorycznym dane wynikające z ewidencji księgowej.
3. Realizować operacje finansowe wyłącznie w oparciu o dostępne środki zgromadzone na rachunkach bankowych.
4. W przypadku błędnych zapisów w księgach rachunkowych, stosować odpowiednią procedurę korekty.
5. Opisywać faktury pod względem merytorycznym.
6. Dokonywać w księgach rachunkowych zapisów na podstawie dowodów źródłowych.
7. Ewidencjonować koszty i wydatki w księgach rachunkowych zgodnie z datami operacji wynikającymi z dowodów księgowych.
8. Podjąć działania zmierzające do wprowadzenia w postaci zapisu do ksiąg rachunkowych każde zdarzenie wynikające z operacji gotówkowych.
9. Zamieszczać na dowodach księgowych ujętych w raportach kasowych dekretację.
10. Zatwierdzać polecenie księgowania przez Zarząd.
11. Sporządzać dokumenty PK w powiązaniu z dowodami źródłowymi zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej.
12. Prawidłowo ujmować w ewidencji księgowej wydatki ponoszone ze środków 1% podatku dochodowego.

13. Dokonywać zapłaty zobowiązań zgodnie z kwotami wynikającymi z dokumentów źródłowych.
14. Ujmować w ewidencji księgowej dowody księgowe na właściwym koncie oraz wzmocnić nadzór nad dokonywaniem kontroli merytorycznej i formalno - rachunkowej.
15. Wprowadzić mechanizm zapewniający, że treść operacji gospodarczej na dowodach księgowych jest zgodna z rzeczywistym przebiegiem transakcji oraz odpowiednimi dokumentami źródłowymi.
16. Przeanalizować operacje gospodarcze ujęte w księgach rachunkowych za rok 2022 pod kątem ich poprawności, w związku z wykryciem m.in. operacji, które faktycznie nie miały miejsca, w celu weryfikacji i potwierdzenia wyniku finansowego jednostki.
17. Na stronie NIW umieszczać sprawozdanie finansowe zawierające wszystkie wymagane informacje.

W celu usunięcia stwierdzonych uchybień należy:

1. Określić w sposób przejrzysty konta przychodów z działalności nieodpłatnej i odpłatnej.
2. Uregulować zasady przenoszenia środków z subkont podopiecznych w dokumentach wewnętrznych Stowarzyszenia.
3. Zwiększyć nadzór nad prawidłowym księgowaniem wpłat z 1% podatku dochodowego, zwracając szczególną uwagę na poprawne przypisanie środków do odpowiednich kont analitycznych.
4. Podjąć działania mające na celu wykazywanie źródła finansowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego na dowodach księgowych.
5. Podjąć działania zapewniające prawidłowe ujmowanie numerów faktur na koncie kosztów, zgodnie z treścią dokumentów źródłowych.

- VI. **Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości:** nie dotyczy.
- VII. **Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień), w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu (wraz z dowodami potwierdzającymi wykonanie zaleceń m.in.: zaktualizowana polityka rachunkowości).**
- VIII. **Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.**

Wojewoda Opolski

Monika Jurek